

Omezování chovů drůbeže pokračuje, letos se dotkne pětiny podniků

30.3.2023 - | Akademie věd České republiky

Zatímco před Vánoci se cena vajec na pultech velkých obchodů pohybovala na úrovni téměř 6 korun za kus, nyní se obchodní řetězce předhánějí v akčních nabídkách mezi 3 až 4 korunami za kus.

Zlevnění ale nepřichází na úkor marže řetězců, ale snížení dodavatelských cen chovatelů. Tyto převážně nadnárodní společnosti, které mají pod palcem většinu domácího maloobchodu, tak vytvářejí enormní tlak na své tuzemské dodavatele, aby dodávali svou produkci za podnákladové ceny. V podobné situaci se nacházejí producenti kuřat chovaných na maso. Spotřebitelská cena za kilogram chlazeného kuřete nyní nedosahuje v akčních letáčích ani 70 korun oproti necelým 80 korunám koncem loňského roku, nicméně farmářská cena kuřete stagnuje po celou dobu na úrovni 30 korun za kilogram živé váhy. *„Do nedůstojných výkupních cen tlačí tuzemské chovatele drůbeže obchodní politika nadnárodních řetězců, které si nechávají dovážet levné a předotované drůbeží maso a vejce ze sousedních států i třetích zemí, navíc za cenu vyšší uhlíkové stopy a pochybností o kvalitativních parametrech této produkce. Neváhají si snížit vlastní obchodní přírážku, aby nalákaly zákazníky na ostatní mnohem ziskovější výrobky,“* říká **předsedkyně Českomoravské drůbežářské unie Gabriela Dlouhá.**

Farmářskou cenu kuřete či vejce podle informací Českomoravské drůbežářské unie tvoří ze zhruba 65 procent náklady na krmné směsi, 15 procent činí chovný materiál, 15 procent náklady na energie a zbylých 5 procent představují ostatní náklady, jako jsou mzdy, údržba, odpisy či veterinární péče. Náklady na energie se sice nyní podle informací od chovatelů nyní dostávají pod cenový strop stanovený státem, ale stále jsou třikrát až čtyřikrát vyšší než v roce 2021. *„Chovatelé drůbeže si slibovali zlepšení situace od novely zákona o významné tržní síle, která měla zarazit nekalé praktiky obchodní řetězců vůči dodavatelům. K narovnání podmínek na tuzemském trhu došlo však pouze částečně a zákon neplní svou funkci. Je proto na čase zaměřit se na novelizaci zákona o cenách, který by zamezil prodeji zboží za podnákupní ceny,“* říká **prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal.**

Tíživá situace domácích chovatelů drůbeže, kterou umocnila celosvětová pandemie covidu-19 a ukrajinsko-ruský konflikt, proto přetrvává a hrozí další redukce chovů, a tím i pokles soběstačnosti Česka v produkci drůbežího masa a vajec. Agrární komora ČR a Českomoravská drůbežářská unie upozornily již v loňském roce na základě informací z vlastního průzkumu mezi členskými chovateli drůbeže na možné omezení chovů o vyšší desítky procent či úplné ukončení produkce v jednotkách procent případů. Tento trend potvrzují také data Českého statistického úřadu, podle kterého v loňském roce klesly stavy drůbeže o jednotky procent. Podle nedávného dotazníkového šetření zmíněných organizací plánuje téměř 20 procent oslovených drůbežářských podniků omezit produkci v letošním roce. V okruhu příštích tří let se k tomuto kroku chystá přistoupit téměř 30 procent oslovených a necelých 10 procent chce podnikání v tomto oboru ukončit.

Po roce 2027, kdy začne platit zákaz chovu nosnic v obohacených klecích, navíc plánuje podle průzkumu Agrární komory ČR a Českomoravské drůbežářské unie, nepokračovat v produkci konzumních vajec více než 60 procent respondentů. Většina oslovených podniků, které mají v plánu provozovat chov nosnic i nadále, řeší již nyní přechod na alternativní způsoby ustájení nosnic. Dávají přednost pouze výměně technologií ve stávajících objektech místo stavby nové haly z důvodu

administrativní náročnosti vyřízení potřebných povolení a vysokých investičních nákladů. Nad omezením produkce konzumních vajec přemýšlí také **Jan Pozdílek, který šéfuje podniku Vejce Kosičky**, přestože již investoval do výstavby nové haly. *„Nejistá ekonomická situace a nepředvídatelný cenový vývoj vajec komplikuje rozhodování o budoucnosti podniku. Růst nákladů se nedaří celoročně promítnout do cen finální produkce. Na přestavby na bezklecové chovy je téměř nereálné si vydělat vlastní činností,“* dodává Pozdílek.

Produkcí vajec a drůbežího masa prodražují také náklady na zajištění biologické bezpečnosti v chovech, požadavky vyplývající ze Zelené dohody pro Evropu a ambiciózní požadavky aktivistických organizací.

ÚDAJE O PRŮZKUMU AK ČR A ČMDU

Dotazníkové šetření, jehož cílem bylo zjištění informací o aktuální situaci na trhu a o budoucích záměrech chovatelů drůbeže, se uskutečnilo ve dnech 9. až 24. března 2023 v rámci členské základny Agrární komory České republiky a Českomoravského drůbežářské unie. Zapojovalo se do něj 36 zemědělských podniků, které se věnují chovu drůbeže na území České republiky. Z tohoto vzorku si lze udělat relevantní představu o aktuální situaci na trhu vzhledem k celkovému počtu přibližně 200 registrovaných chovatelů drůbeže v ČR. Dotazníkového šetření se zúčastnily společnosti napříč všemi kraji České republiky s výjimkou Prahy a Karlovarského kraje, kde komerční chovatelé drůbeže téměř nehospodaří. Největší část tvoří respondenti ze Středočeského kraje a jedná se o necelou třetinu všech dotazovaných. Následují respondenti z Jihomoravského kraje, Královéhradeckého kraje a Kraje Vysočina. Ve většině případů se jedná o podniky střední velikosti (51-250 zaměstnanců), tedy 30,6 %. Dále 27,8 % tvoří malé podniky (11-50 zaměstnanců), 19,4 % velké podniky (251 a více zaměstnanců), 13,9 % OSVČ a 8,3 % mikropodniky (do 10 zaměstnanců). 38,9 % dotázaných se věnuje výhradně chovu drůbeže (nosná, masná, vodní), 44,4 % respondentů se kromě chovu drůbeže věnuje kombinaci živočišné a rostlinné výroby a 16,7 % se specializuje pouze na živočišnou výrobu obecně.

<https://www.akcr.cz/txt/pruzkum-ak-cr-omezovani-chovu-drubeze-pokracuje-letos-se-dotkne-petiny-podniku>